

TUNTOSARVI

Nro 33 1985

TUNTOSARVI

Kuulonäkövammaisten lehti
ilmestyy 48 kertaa vuodessa, perjantaisin
Nro 33/85
11. vuosikerta

JULKAISIJA

Näkövammaisten Keskusliitto ry.

PÄÄTOIMITTAJA Orvokki Holopainen
TOIMITTAJA Timo Pietilä

TOIMITUKSEN OSOITE

Näkövammaisten Keskusliitto
Mäkelänkatu 50, 00510 Helsinki
puh. (90) 77041/227

SISÄLLYS

Kuurosokeiden Tuki – yhdistys tueksi ja avuksi	1
KS-asiaa	4
Ilmoitus	9
Lukijan palsta	9
Tervehdys kuurosokeiden Eurooppa-konferenssista	11
Kuulokoje on monipuolinen apuväline	13

TUNTOSARVI

18.10.1985

● Kuurosokeiden Tuki – yhdistys tueksi ja avuksi

Pari vuotta sitten muhi muutaman aktiivisen ihmisen päässä ajatus tukiyhdistyksen perustamiseksi kuurosokeille. Ajatus oli syntynyt, kun itse pääyhdistys ei pystynyt useinkaan tarjoamaan apua esimerkiksi oppaan tai tulkin aiheuttamien kulujen maksamiseksi. Niinpä 26.1.1983 pidettiin Kuurosokeiden Tuki -yhdistyksen perustava kokous. Yhdistyksen tehtävänä on tukea kuurosokeiden kulttuuritoimintaa, matkailua, virkistystä sekä myöntää apurahoja ja stipendejä kuurosokeiden erilaisiin koti- ja ulkomaille suuntautuviin opintomatkoihim.

● Vaikka yhdistyksen puheenjohtaja onkin kaikille kuurosokeille tuttu Dagi Ahvenainen, on yhdistyksen noin sadasta jäsenestä enemmistö täysin ulkopuolisia. Jäsenkunta on kuitenkin kiinnostunut kuurosokeiden auttamisesta, kertoo Dagi Ahvenainen. Aktiivisia jäseniä kaivattaisiin Dagin mukaan kuitenkin toimintaan lisää. Selväähän on, etteivät tukiyhdistyksen varat taivaasta tipahda vaan jokainen markka, joka siten jaetaan kuurosokeiden auttamiseksi, on jollakin

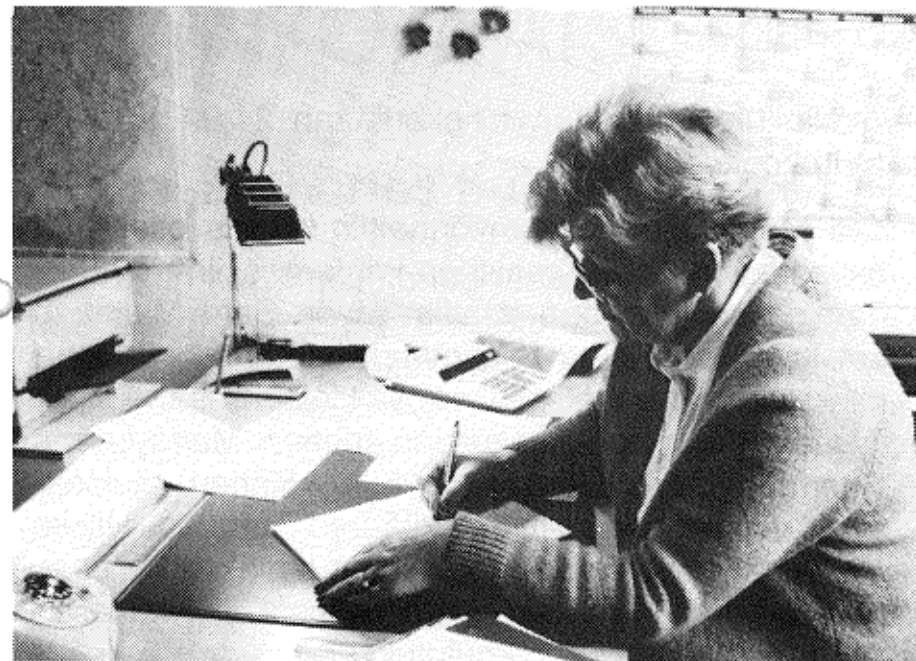

Ns. aikuttajajäsenilöt olisivat myös hyviä jäseniä tukiyhdistykselle. Saataisiin uusia kanavia kuurosokeiden asian ajamiselle, sanoo Kuurosokeiden Tuen puheenjohtaja Dagi Ahvenainen.

konstilla ensin kassaan hankittava. Tällaisia konsteja ovat myyjäiset, hyväntekeväisyysjuhlat ja tietysti jäsenmaksut.

Tällä hetkellä on työn alla Linnan juhlat, jotka järjestetään marraskuun lopulla. Kaikki järjestelyt ohjelmiseen työllistävät Dagin mukaan kovasti. Myös myyjäiset järjestetään vielä tämän vuoden puolella.

Avustusta voi siis hakea jokainen kuurosokea.

Päivät toimistosihteerinä suomen Kuurosokeat ry:ssä ja illalla Kuurosokeiden Tuki -työssä: työ ja harrastus.

Mahdollisuudet saada tukiyhdistyksen pussin nyörejä löystymään ovat melko hyvät, sillä esimerkiksi tänä vuonna on voitu myöntää kaikille hakijoille avustusta, kertoo Dagi Ahvenainen. Edellytyksenä on luonnollisesti ollut, että hakemus on ollut perusteltu ja että avustusraha on mennyt todella tarpeeseen. Hakemukset Kuurosokeiden Tuki -yhdistykselle voi postittaa osoitteella: Suomen Kuurosokeat ry, Kuurosokeiden Tuki, Mäkelänkatu 50, 00510 Helsinki.

KS-asiaa

Työvaliokunta on pitänyt kokoustaan 24.9. ja tässä tuon kokouksen antia:

- Kati Mansikka-aholle myönnettiin oikeus osallistua psykologien Pohjoismaiseen konferenssiin Kööpenhaminassa lokakuun lopulla. Myös Satu Miettinen sai luvan osallistua toimintaterapeuttien opintopäiville marraskuun toisella viikolla Helsingissä.
- Jyväskylän lasten keskuksen johtaja Marja-Leena Saarinen jää äitiyslomalle 25.10. Hänen sijaisekseen valittiin sosiaalityöntekijä Leo Turunen. Hilikka Yli-Penttilän sijaiseksi puolestaan hyväksyttiin sosiaalityöntekijä Kirsti Männistö Oulusta. Hilikka osallistuu Pohjoismaiseen koulutukseen.
- Jorma Säynäjäkangas sai viittomakielen opetusta täksi syksyksi anomuksensa mukaan, Leo Turunen puolestaan pääsee Perheseminaariin Tampereelle marraskuun puoivälin paikkeilla niin kuin oli suunniteltu.
- Terhi Pikkujämsälle päätettiin myöntää osallistumisoikeus kuurosokeiden parissa työskentelevien konferenssiin Tanskassa.

AJANKOHTAISTA

Diana ja Charles huhumyllyssä

- Englannin kuningashuoneen tapahtumat ovat etenkin naistenlehtien mielenkiinnon kohteena niin Suomessa kuin muissakin Euroopan maissa. Siinä missä tulevan kuninkaan Charlesin vaimo Diana vielä vuosi sitten sai lehdissä osakseen pelkkää hymistelyä, on viime aikoina esiintynyt myös arvostelua. Närkästystä ovat aiheuttaneet mm. Dianan tätimäiset vaatteet. 23-vuotias prinsessa on kulkenut koko nelivuotisen naimissaoloaikansa samantapaisissa jakkupuvuissa ja lieri-hatuissa.

Myös Dianan ja Charlesin avioliitosta on alettu kuis-kutella rumia. Onni ei kuulemma enää kukoistakaan niin kuin alussa. Charles ja Diana viettävät paljon aikaa erillään silloinkin kun yhdessäoloon olisi mahdollisuus. Huhutaan, että Diana olisi kyllästynyt häntä 13 vuotta vanhemman Charlesin siivoon elämään. Diana haluaisi railakkaampaa menoa rauhallisten koti-iltojen sijaan.

Myönteistä julkisuutta perheelle ovat viime aikoina tuoneet vain perheen kaksi lasta. Ensin prinssi Henry täytti vuoden ilman erityisiä juhlallisuuksia. Alamaiset saivat tietää, että prinssillä on kolme hammasta ja että hän seisoo tanakasti ja on kiinnostunut kävelemään opettelemisesta. Sitten kolmevuotias prinssi

William aloitti lastentarhan, jossa hän viettää toistaiseksi vain kaksi tuntia päivässä. Isä ja äiti olivat itse viemässä pienokaistaan ensimmäisenä päivänä tarhaan ja valokuvat tietysti komeilivat seuraavien päivien lehdissä.

Anna 3.10.

Saab lisää työvoimaa

Saab-Valmetin autotehdas Uudessakaupungissa tarvitsee sata uutta työntekijää vielä tämän vuoden kuluessa. Myynti Yhdysvaltoihin on sujunut niin hyvin, että tehdas aikoo lisätä tuotantoaan. Laajennuksen jälkeen Uudessakaupungissa valmistuu 190 Saabia päivässä.

Viimeksi kuluneen vuoden aikana Saab-Valmet on lisännyt henkilökuntaansa 300 työntekijällä. Autotehdas työllistää nyt 1950 työntekijää. Yhdysvaltalaisia autonostajia on kiinnostanut erityisesti Saab 900, joita viedään ison meren taakse 13 000 vuodessa. Kaikkiaan tehtailta arvioidaan valmistuvan ensi vuonna 42 000 Saabia.

Helsingin Sanomat 9.10.

Iso pimeän viinan myyntipiste paljastui Helsingissä

Poliisi on paljastanut suuren pimeää viinaa välittäneen myyntipaikan Helsingin Kannelmäessä. Pääteki-

jänä on vangittu 70-vuotias mies. Myös hänen vaimo-
aan epäillään osallisuudesta viinanmyyntiin. Nyt kiik-
kiin jäänyt pariskunta ennätti poliisin mukaan kaupitel-
la asunnostaan yli 10 000 pulloa kirkasta. »Kulisseina
pari pöyritti siivousfirmaa», poliisi kertoo.

Tavallisesta salakaupasta touhu poikkesi siten, että
alkoholia myytiin vain asiakkaiden puhelintilausten
perusteella. Juomat toimitettiin sitten perheen autolla
ympäri Helsinkiä. Niinpä asuintalossa ei rettelöity eikä
ovelle virrannut takseja. Naapurit eivät näin ollen tien-
neet liiketoiminnasta.

Eläkkeellä oleva aviomies on poliisin vanha tuttu,
viimeiset 40 vuotta viinaksia kaupannut. Edellisen
kerran hän teki tiliä poliisin kanssa toimistaan 1970-
luvun alussa. Nyt hänellä on selvitettävää yli 10 vuo-
den ajalta.

Viimeisten kuukausien aikana on Helsingin poliisi
onnistunut pidättämään yhteensä 7 viinan salakau-
pasta. Heidän epäillään välittäneen yhteensä noin
25 000 pulloa viinaa.

Helsingin Sanomat 9.10.

Ministerikään ei löydä vuokra-asuntoa Helsingistä

Hallituksen työvoimaministeri Urpo Leppänen (SMP)
on joutunut kouriintuntuvasti tutustumaan Helsingin
vuokra-asuntopulaan. Ministerille on jo vuoden ajan
etsitty vuokrattavaksi kaksiota, mutta tuloksetta. Mi-

nisterejä varten ei ole olemassa erikseen vuokra-asuntoja. Valtioneuvoston juhlahuoneiston, Smolnan, yhteydessä on tosin muutama huone ministerejä varten, mutta ne eivät sovellu perheellisille. Leppäsellä on vaimo ja yksi lapsi. Ministerin ainoaksi neuvoksi jäänee se helsinkiläisten tavanomainen ratkaisu: osta oma asunto.

Helsingin Sanomat 9.10.

Suuri moottorirata rakennetaan Alastarolle

Autokilpailuja varten rakennetaan Alastarolle uusi suuri moottorirata. Radan rakennuttaa Suomen Autourheilijain liitto. Alastaro sijaitsee noin 70 kilometrin päässä Turusta. Sadan kilometrin säteellä rata-alueesta asuu lähes kolmannes suomalaisista. Pelkän radan kustannusarvio on lähes 10 miljoonaa markkaa.

Radasta on kilpaillut moni kunta. Lopussa vastakain olivat Padasjoki Hämeenlinnasta 50 kilometriä koilliseen ja kilvan lopulta voittanut Alastaro. Radan odotetaan olevan valmis tämän vuosikymmenen loppulla. Tällä hetkellä Suomen ainoa kansainväliset mitat täyttävä moottorirata on Hämeenlinnassa.

Helsingin Sanomat 6.9.

ILMOITUS

Kuopion läänin alueen kuulonäkövammaisten koontuminen Savo-Karjalan Sokeat ry:n kerhohuoneessa, Kuopiossa, Kuninkaankatu 23 A, 2. kerros, perjantaina 25.10.1985 klo 12.00-15.00. Opas tai tulkki mukaan. Yhdistys tarjoaa kahvit. Terhi Pikkujäämsä ja Kaija Salekari ovat myös mukana. TERVE-TULOA!

Risto Manninen

Lukijanpalsta

Kilpailu lukijoille

Lasse Hannula on jälleen askarrellut sanojen parissa ja sotkenut selvät suomalaisten kaupunkien nimet tunnistamattomaan kuntoon. Vai onko? Sinun tehtäväsi on ratkaista mikä suomalaisen kaupungin nimi kustakin viidestätoista alla olevasta sanasta muodostuu. Oikea vastaus tulee viikon kuluttua Tuntosarveen.

1. Rutku	9. Näsikeijo
2. Oriton	10. Hikilens
3. Rapainen	11. Hilat
4. Tokka	12. Mahani
5. Vekara	13. Lakkoko
6. Kinaaja	14. Isoari
7. Ravukas	15. Mikähiiri
8. Sokevalikka	

Ensivaikutelmia Näkövammaisten ammattikoulusta

Nimeni on Juha-Pekka Harrinvirta. Olen 18-vuotias. Aloitin kouluni 19. päivä elokuuta. Aluksi en pitänyt tästä paikasta, sillä pelkäsin sokeita. En ollut tottunut heihin. Viime viikolla aloin viihtyä täällä Näkövammaisten ammattikoululla. Muut oppilaat tuntuvat mukavilta.

Asun Ilpo Pirhosen kanssa uudessa asuntolassa, muuta matkustan joka viikonloppu kotiin, koska asun tässä lähellä. Olen valmentavalla linjalla. Meillä on kotitaloutta, käsitöitä, kone- ja pistekirjoitusta, liikuntaa, kansalaistietoa, puheterapiaa, koritöitä, äidinkieltä, työharjoittelua ja matematiikkaa. Pidän eniten kotitaloudesta. On hauska oppia laittamaan ruokaa. Myöhemmin, kun kasvan aikuiseksi ja menen ehkä naimisiin, osaan itse laittaa ruokaa. kaikki muutkin oppia- neet ovat mukavia.

Minulla on vain vähän ystäviä. Täällä on niin paljon kuulevia, jotka eivät osaa viittoja. Joka maanantai meillä on kuurosokeiden kerho. Siellä voin jutella muiden kanssa ja juomme kahvia. Katson joka ilta TV:stä Ritari Ässää, Lassieta ja uutiset. Olen päättänyt myös mennä mukaan perjantaisin tanssikerhoon.

Haluan ehkä ensi vuonnakin jatkaa täällä koulussa talouslinjalla tai sitten puutarhakouluun. Ensi keväänä vasta päätän tämän asian.

Olen viittomalla kertonut itsestäni ja opiskelutulkkini Ulla Myllymäki kirjoitti asiat paperille.

Tervehdys kuurosokeiden Eurooppa-konferenssista

Kolmas kokouspäivä

Kolmantena varsinaisena kokouspäivänä käsittelin me ryhmätöiden tuloksia. Pienryhmien puheenjohtajat olivat kokoontuneet edellisenä iltana ja he olivat tulleet yhteenvedon pienryhmäkeskustelujen pohjalta. Kokoukselle ryhmien puheenjohtajat ehdottivat seuraavaa:

EBU:un kirjoitetaan kirje, jossa ehdotetaan, et kuurosokeille perustettaisiin oma komitea EBU:n alaisuuteen.

Eurooppakonferenssi valitsisi jäsenistön seuraavaksi kolmeksi vuodeksi seuraavasti:

Englanti, **Patric Murphy**

Omaa paljon kansainvälistä kokemusta ja hänellä on käytössään runsas henkilökunta. Newsletterin toimittaja.

Espanja, **Daniel Alvarez-Reyes**

Tuntee tilanteen Etelä-Euroopassa.

Puola, **Josef Mendrum**

Toimintatarmoinen henkilö.

Länsi-Saksa, **Rva Truszczyuski**

Toimii aktiivisesti kuurosokeiden parissa.

Ruotsi, **Stig Ohlsson**

Edustaa Pohjoismaita.

Tämän lisäksi osanottajille esitettiin hyväksyttäväl-

julkilausuma, jonka pienryhmien puheenjohtajat olivat tehneet käyttäen niitä tietoja ja niitä esille tulleita vaatimuksia joita pienryhmäedustajat esittelivät.

Julkilausuma

Ensimmäinen Kuurosokeiden Eurooppakonferenssi 2.-5. kesäkuuta 1985, Göteborg tuo esille seuraavaa:

Yhteistyö kuurosokeiden kesken kaikissa Euroopan maissa hyödyttää kuurosokeita ja parantaa heidän asemaansa ja heidän mahdollisuuksiaan itsenäiseen elämään.

Kuurosokeita koskeva tutkimus ja teknologia tulisi tehdä yhteistyössä kaikkien Euroopan maiden kanssa.

International Newsletter (kansainvälinen uutislehti) on erittäin tärkeä informaation jakaja joka edesauttaa kontaktien saamista. Euroopan maiden hallituksia pyydetään mahdollistamaan lehden painatus kunkin maan omalla kielellä, pisteillä, isokirjoituksella ja kasetilla.

Euroopan maiden hallitusten tulisi helpottaa kuurosokeiden matkustamista antamalla kuurosokean ja hänen tulkinsa tai oppaansa matkustaa yhden hengen hinnalla niin kotimaassaan kuin ulkomailla.

Kuurojen ja sokeiden järjestöjä kehoitetaan kaikin tavoin kannustamaan kuurosokeita perustamaan omia yhdistyksiä ja antamaan heille oikeus ja mahdollisuus puhua omasta puolestaan.

Voidakseen liikkua vapaasti ja kommunikoida muiden kanssa kuurosokea tarvitsee tulkkia tai opasta.

Euroopan maiden hallituksia pyydetään mahdollista maan kaikille kuurosokeille tulkin tai oppaan saanti kaikissa mahdollisissa tilanteissa.

Kokousmatkamme päätteeksi tutustuimme apuvälinenäyttelyyn joka oli esillä koko konferenssin ajan Göteborgin messukeskuksessa. Siellä oli esillä kaikkien vammaisryhmien käyttöön tarkoitettuja apuvälineitä. Kuurosokeita varten tarkoitettuja apuvälineitä oli paljon samanlaisia jollaisia on täällä Suomessa ja käytössä, toki esillä oli apuvälineitä joita ei meillä vielä ole.

Näyttelyyn tutustumisen jälkeen alkoi kotimatka ja seuraavana päivänä sitten saavuimme Turkuun.

Syysterveisin

Harri Haapasaari

Kuurosokeiden palvelutalo

Kuulokoje on monipuolinen apuväline

Kuulokojeella tarkoitetaan kuulovammaisen avuksi rakennettua apuneuvoa. Sen osat ovat:

- mikrofoni, joka ottaa äänen vastaan
- vahvistin, joka vahvistaa mikrofonista tulevan ää-

nen halutun kovuiseksi

- virtalähde, tavallisesti paristo, joka on voimanlähteenä koko kojeelle
- puhelinkela ja kuuloke, jotka toistavat mikrofonin kuuleman äänen voimakkaana.

Rakenteen ja kantotavan mukaan puhutaan joko taskukojeesta, korvantaustakojeesta, silmälasikojeesta, korvakäytäväkojeesta tai sauva- eli käsikuulokojeesta. Kuulovian vaikeusaste, vammaisen ikä ja tulevat käyttöolosuhteet määräävät minkä tyyppistä kuulokojetta käytetään.

Kuulokojeessa voidaan säätää äänen voimakkuutta ja lisäksi siinä on kolmiasentoinen kytkin. M-asennossa mikrofoni on normaalissa kuunteluasennossa. O-asennoissa laite on suljettu. T-asennossa kuulokojetta käytetään puhelimessa, TV:n ja radion sekä nauhurin kuuntelussa ja lisäksi sellaisissa huoneissa, joihin on asennettu kuunteluvahvistin eli induktiosilmukka. T-asentoa käytettäessä ei ympäristön häly vahvistu kuulokojeeseen, joten kuunteleminen helpottuu.

Korvakappale:

Kuulokoje pysyy korvassa korvakappaleen avulla. Sen tulee olla yksilöllisesti valmistettu, jotta se sulkee tiiviisti korvakäytävän. Korvakappale asetetaan korvaan siten, että äänireiällä varustettu pää tulee korvakäytävään ja umpinainen kärki tulee ylöspäin korvalehden poimun alle. Jos se ei ole oikein paikallaan, kuulokoje vinkuu. Vinkuminen johtuu siitä, että vah-

vistettu ääni pääsee kiertämään korvakappaleen ohjauskoje vahvistaa äänen uudelleen.

Vuosien mittaan korvan koko voi muuttua jolloin kuulokoje jää väljäksi. Tällöin on valmistettava uusi korvakappale.

Korvakappale on pidettävä puhtaana. Joka ilta korvakappale pestävä lämpimällä vedellä ja astianpesuun tarkoitettulla aineella, se on hyvin kuivattava, ennenkuin se asetetaan takaisin kuulokojeeseen. On huomioitava, että äänikanavaan ei jää vettä, se on puhallettava sieltä pois, sillä pienikin vesipisara estää äänen kulkemisen.

Likainen korvakappale saattaa aiheuttaa korvatulehduksen

Korvantaus- ja korvakäytäväkojeet pysyvät paikallaan korvan takana tai korvakäytävässä, mutta taskukojeita varten hankitaan kaulapussi. Kaulapussin voi ostaa tai ommella itse jostakin luonnonmateriaalista esim. Ohut säämiskä tai puuvilla on sopiva materiaali. Se on miellyttävää iholle eikä ole sähköistä. Kaulapussi voidaan laittaa yhden vaatekerran alle näkymättömiin. Samalla kuulokoje on suojassa, mikrofoniin ei pääse putoamaan ruokaa eikä koje ole tiellä heiluttamassa ja rajoittamassa liikkumista. lapsille ja vanhuksille on syytä hankkia vellisuoja mikrofonin päälle, joka suojaa kojeen herkkiä osia likaantumiselta.

Kuulokojeen huolto:

Kuulokojeen keskimääräinen ikä on viisi vuotta. Käytössä koje luonnollisesti kuluu ja likaantuu. Kojee tulisi puhdistuttaa vuosittain ja tietysti aina silloin, kun huomaa kojeessa heikkenemistä tai vikaa. Kuulokoje ei siedä kosteutta eikä kuumuutta. Esim. saunaan, kylpyyn tai uimaan mentäessä on koje otettava pois. Kojetta ei saa jättää myöskään voimakkaaseen auringonpaisteeseen.

Jos kuulokoje ei toimi:

- tarkistakaa, että virtakytkin on oikeassa asennossa
- tarkistakaa, että äänenvoimakkuutta on säädetty riittävästi
- tarkistakaa, että paristo on oikein kotelossa ja onko se kulunut loppuun (kokeile uudella paristolla)
- tarkistakaa, että korvakappale on puhdas ja ettei äänikanavaan ole pesun yhteydessä jäänyt vettä
- tarkistakaa, ettei korvakappaleen letku tai koukku ole rikki.

Taskukojeessa tarkistakaa, että johto on hyvin kiinni kojeessa ja että johto ei ole rikki.

JATKUU